

Centenaris i milionaris

Joan Ripoll

Hi ha un vell acudit que conta la trobada de dos nens, tot explicant-se els mèrits dels seus parents. Un diu: "No ho saps? El meu avi és centenari!", mentre l'altre li contesta: "Això no és res! El meu és milionari...!" Més enllà de la facècia, l'exemple ens mostra dues maneres de mesurar la realitat, segons que es valori la qualitat o la quantitat: és evident que el primer infant destacava el fet inusual que l'avi hagués arribat a una edat desacostumada, cosa que li conferia una situació de privilegi, mentre que l'altre es limitava al fet quantitatiu de la disposició de molts diners, independentment de qualsevol circumstància personal.

Que una publicació periòdica visqui molts anys –o molts números– l'associa, d'antuvi, a un model de qualitat, el que haurà fet possible la seva permanència al llarg del temps i, sens dubte, al llarg de moltes vicissituds. És el cas de "Quadern", revista nascuda a Sabadell a la primavera de 1978, i que ara, a la primavera de 1995, arriba al seu número cent; símbol, doncs, d'aquella qualitat que li donen els seus disset anys de vida, i de la perseverança i la continuïtat que això representa, atès que no totes les revistes aconsegueixen a esdevenir centenàries en números.

El nombre cent és una xifra simbòlica, que ve a representar la individualització de la part d'un tot, i que s'erigeix com una al·legoria de la perfecció: en la poesia persa, per exemple, es diu d'una dona de gran bellesa que té cent cabells; en la filosofia xinesa, que una doctrina de grans qualitats té cent flors; en el saber popular, les botes de cent llegües identifiquen la virtut i la màgia d'unes sabates incansables... Així, també incansable, "Quadern" haurà assumit el nombre màgic que la situa

entre les revistes privilegiades, testimoni, en el seu cas, de les inquietuds d'uns "Amics de les Arts i de les Lletres" que un dia sentiren la pruija d'expressar i de recollir les seves idees a l'entorn dels productes de l'esperit.

Fer una revista no consisteix només en acumular uns treballs heterogenis en uns fulls i relligar-los tal com surtin, sinó que pressuposa marcar una línia, unes directrius, per tal de constituir una doctrina coherent. Així, hi poden haver revistes al servei d'una idea exclusiva, portaveus d'un grup concret, o bé, en el cas contrari, oferir una panoràmica eclèctica d'un moment o d'una societat determinats; hi poden haver revistes acadèmiques destinades als erudits, o revistes de divulgació pensades per al públic en general; hi poden haver revistes d'estricta creació literària, o d'altres de crítica i comentari. En totes aquestes varietats hi ha hagut títols emblemàtics, i fullejar col·leccions de revistes d'èpoques passades sol constituir una experiència tan plaent com formativa, una vivència que ens posa en contacte amb una època precisa, amb unes maneres d'expressió concretes, amb uns afanys determinats.

Les col·leccions de revistes formen la història, perquè al seu redós s'exploren èpoques i ideologies, i es detecten allò que, a la seva època, Xènius en deia "les palpitations del temps". Per això pot ser tan útil resseguir la història que tanquen les revistes com la història de les mateixes revistes, quan són elles les que esdevenen pròpiament història. De l'extensa bibliografia sobre el tema, comptem, en català, amb una obra definitiva: la "Història de la premsa catalana", de Joan Torrent i Rafael Tasis, editada en dos generosos volums l'any 1966. Comptem també amb

les nombroses obres de divulgació de Josep M. Casasús, Josep M. Figueres, Jaume Guillaumet o Lluís Solà, entre altres; en els últims anys s'han publicat monografies tan exahustives com les referents a "La Revista (1915-1936)", de Maria Carme Ribé, o a "D'Ací i d'Allà (1918-1936)", de Joan Manuel Tresserras, dues mostres de l'esplendor de les revistes culturals catalanes del primer terç de segle. En castellà podríem citar, per exemple, entre les recents, "Medio siglo de prensa literaria española (1900-1950)", de César Antonio Molina, "Las revistas españolas entre dos dictaduras: 1931-1939", de Rafael Osuna, o "Las revistas poéticas españolas (1939-1975)", de Fanny Rubio; sense oblidar les antologies crítiques de mítiques revistes com "La Gaceta Literaria", "Cruz y Raya" o "Hora de España", que en el seu temps feren època.

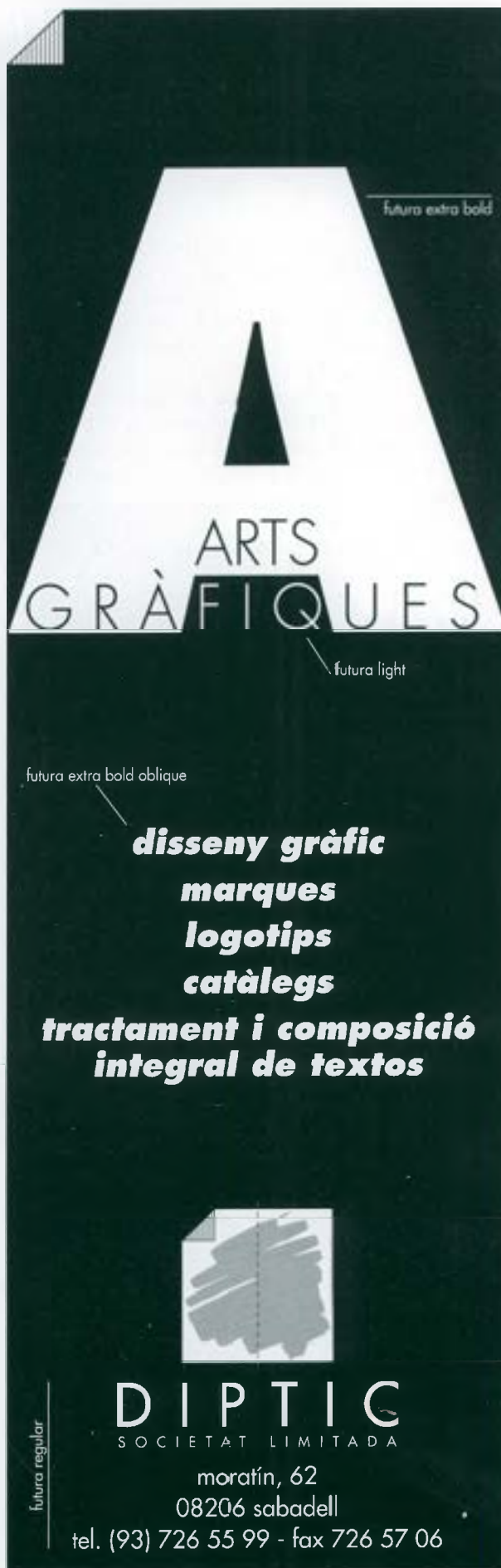
Discretament, pas a pas, "Quadern" ha fet la seva petita història fins a arribar avui al número cent, i és d'admirar la constància dels homes -de l'home- que ho han fet possible. Es tracta d'una revista de divulgació sobre temes de l'art i la literatura, especialment catalans, concebuda, escrita i dissenyada per una colla de sabadellencs lletraferits; com a tal, és un testimoni de la nostra època i de la nostra ciutat, majorment quan, al llarg de tants anys, no hi ha hagut cap altra revista sabadellenca que hagi perdurat tant.

Als motius de qualitat ja remarcats, expressats simbòlicament per la xifra del número cent, caldrà afegir ara els de la quantitat, si es consideren els milers de pàgines impreses que formen la col·lecció completa i els milions d'il·lustració, tenacitat i perseverança que pressuposa el fet d'haver arribat fins aquí: és com si els nostres minyons del començ s'haguessin posat d'acord sobre l'abast de ser, alhora, centenari i milionari. Que sigui per molts anys!

Royal Art Gallery

C/ Montserrat, 49
Telèfon i Fax 726 61 59
08201 Sabadell (Barcelona)

futura extra bold

ARTS
GRÀFIQUES

futura light

futura extra bold oblique

disseny gràfic
marques
logotips
catàlegs

tractament i composició
integral de textos

futura regular

DIPTIC
 SOCIETAT LIMITADA

moratín, 62
 08206 sabadell
 tel. (93) 726 55 99 - fax 726 57 06